

N:o 88.

Af herr **T. Zetterstrand**, med förslag att, i händelse af beslut om inrättande under innevarande år af ett ytterligare afdelningskontor af riksbanken, detsamma måtte förläggas till Norrköping.

Föregående Riksdagar hafva successivt utsträckt riksbankens rörelse medelet upprättande af nya afdelningskontor, men dervid, såsom det vill synas, på goda grunder följt den princip att, med iakttagande af tillbörlig varsamhet, icke oftare än hvartannat år upprätta något nytt sådant.

Om nu denna princip fortfarande följes, borde beslut om nytt afdelningskontor af riksbanken icke vid denna, utan först vid nästa riksdag ifrågakomma, men då redan nu åtskilliga motioner uti ifrågavarande ämne blifvit väckta, anser jag mig icke kunna underlåta att, ehuru frågan synes mig för tidigt väckt, angifva min mening om, hvar nästa afdelningskontor lämpligast torde bära förläggas.

Derest man i främsta rummet ser på bankens eget och sålunda statens intresse, lär detta förläggande helst bära ske till någon sådan plats, der största möjliga omsättning med ty åtföljande vinst bör kunna påräknas; och har man då att till ledning för sitt omdöme jemföra utlånings- och vinstbeloppen vid de hittills inrättade afdelningskontoren, hvilka belopp för år 1892 i afrundade tal utgjorde:

i Göteborg...	12,563,000	—	556,000	i Karlstad	1,747,000	—	70,000
i Malmö	9,381,000	—	421,000	i Luleå	2,439,000	—	97,000
i Hernösand	3,714,000	—	148,000	i Wexjö	1,716,000	—	64,000
i Jönköping	2,321,000	—	75,000	i Visby	1,190,000	—	12,000
i Kalmar.....	1,168,000	—	14,000	i Östersund.....	2,012,000	—	76,000
				i Falun	—	—	1,080

Af denna tablå synes framgå, att omsättning och vinst stå i temligen direkt förhållande till samhällenas storlek och affärsutveckling; Och torde jag deri vinna stöd för min uppfattning, att från det allmännas synpunkt nästa afdelningskontor bör förläggas till det största af de samhällen, der afdelningskontor ännu icke blifvit inrättade, nemligen Norrköping.

I denna min uppfattning styrkes jag än mera af nedan angifna förhållanden rörande denna plats:

1) fabriksrörelsens omfattning, hvilken lättast torde kunna bedömas deraf, att, enligt »Tidskrift för Sveriges landsting, städer m. m. för år 1893» fabrikerens tillverkningsvärde i Norrköping under år 1891 uppgick till 20,224,300 kronor, under det att samma värde för nämnda år utgjorde:

i Stockholm	44,136,083	i Eskilstuna	3,525,120
i Göteborg.....	19,505,065	i Lund	2,737,792
i Malmö	14,825,812	i Halmstad	2,340,964
i Landskrona	9,057,863	i Karlskrona	2,211,228
i Helsingborg.....	6,691,000	i Upsala	1,067,660
i Jönköping.....	6,288,069	i Karlstad	753,380
i Gefle	4,809,149		

2) handelns och sjöfartens omfattning, hvilken framgår dels deraf, att Norrköping för närvarande har regulier ångbåtsförbindelse med en mängd inländska hamnar samt med London, Hull, Liverpool, Newcastle, Hamburg, Stettin, Lübeck, Köpenhamn och tidtals äfven Antwerpen och dels af följande förteckning, angifvande vigtsummorna för en del större varuslag, som under 1893 genom Norrköpings hamn

	<i>importerats :</i>	och	<i>exporterats :</i>
Stenkol	49,340,000 kg	Foderämn. 3,918,000 kg	Trävaror 30,000,000 kg
Papper			3,066,000 kg
Spanmål	11,458,000 »	Salt 2,925,000 »	Hafre 29,916,000 »
Trämassa			1,534,000 »
Gödningsämn.	5,740,000 »	Mjöl 1,932,000 »	Jern 8,850,000 »
Tändstickor			268,000 »

3) att staden Norrköping, ehuru icke belägen i centrum af Östergötland, dock inom denna folkrika, bördiga och på riksbankskontor blottade provins har ett vida centralare läge än Göteborg, Malmö, Jönköping, Karlstad och Visby inom hvar sitt län intaga;

4) att ehuru länsresidenset med ty åtföljande ränteri äro förlagda i Linköping, den i Norrköping förekommande uppbörd af kronans medel är af synnerligen stor betydelse, såsom bestående af bland annat:

Tullmedel, hvilka för de sistförflutna 5 åren i medeltal utgjorde	1,705,610: 49
Jernvägstrafikmedel, årligen stigande och för 1891 uppgående till	1,242,090: 00
Telegrafmedel för 1892 öfverstigande	22,000: 00
Telefonmedel » » »	80,000: 00
samt Postmedel » » utgörande	128,680: 76
hvar till ytterligare kommer kronouppbörderna, utgörande för Norrköpings stad år 1893	115,713: 62
och för de två nästgränsande fögderierna antagligen c:a	400,000: 00

5) att förutom den diminutiva bankinrättningen »Aktiebolaget Norrköpings Folkbank» samt ett afdelningskontor af Skandinaviska Kreditaktiebolaget, det endast finnes *en* bank med solidariskt ansvarige delegare, nemligen Norrköpings Enskilda Bank, som i detta affärscentrum bedriver lånerörelse;

6) att någon för inköp och försäljning af utländska vaxlar äfvensom för sedelspridning lämpligare plats svårigen torde kunna väljas;

7) att till följd af den utveckling kommunikationerna numera erhållit och snart torde komma att ytterligare erhålla, ett afdelningskontor i Norrköping borde blifva till nytta ej allenast för hela Östergötland utan möjligen äfven för delar af Södermanland och Kalmar län; samt

8) att den välbelägna och solida, staten tillhöriga byggnad, som till större delen användes af post- och telegrafverken, med någon omändring jemväl borde blifva en synnerligen lämplig lokal för en bankinrättning.

På alla dessa grunder vill det synas mig som om man från statens synpunkt sedt ej gerna skulle kunna till någon lämpligare plats än Norrköping förlägga nästa afdelningskontor; och då dertill kommer, att jag hyser den innerliga öfvertygelse, att ett afdelningskontor af riksbanken skall för Norrköpings samhälle medföra vida mera gagn än skada, samt att de nu inom samhället befintliga bankinrättningarna, mot hvilkas lofvärda bemödanden att tillgodose rörelsens kraf icke förefinnes den ringaste anledning till anmärkning, icke skola komma att af en eventuel konkurrens lida något betydande men, tager jag mig friheten hemställa,

att för den händelse Riksdagen i strid mot hittills gällande praxis skulle finna för godt att redan i år

besluta om inrättandet af ett nytt afdelningskontor af riksbanken, detta kontor i sådant fall måtte förläggas till Norrköping samt omfatta Östergötland och möjligen äfven närmaste delar af de angränsande länen.

Stockholm den 25 januari 1894.

T. Zetterstrand.